З НАДЫХОДЗЯЧЫМ НОВЫМ, 1994 ГОДАМ!

Апошнія лісткі календара. На зыходзе яшчэ адзін год, 1993. Як раней, мы не скажам, што ў гісторыю нашай краіны ён упішацца залатой старонкай. Цяпер у нас адваротнае пачуццё. Яно насычана неймавернымі цяжкасцямі, якія даводзіцца перажываць пасля распаду былога СССР. І накуль што прасвятлення не бачна. Крызіс — паглыбляецца, жыццё — пагаршаецца. Бязмежна растуць цэны на прадукты нават самай першай неабходнасці, прамысловыя тавары, усе віды паслуг, транспарт і г. д. Усё большая колькасць раней «заможных і шчаслівых» людзей апускаецца пад рысу галечы.

Як і большасць галін народнай гаспадаркі, у вельмі складаным становішчы апынулася адукацыя, яе вядучае звяно — вышэйшая школа. Нялёгка даводзіцца вучоным, выкладчыкам, навуковым супрацоўнікам і, тым больш, дапаможнаму персаналу. Не пазайздросціш і студэнтам, чыя стыпендыя — далёкая ад пражытачнага мінімуму, якой менш чым на палавіну сёння запоўніш «спажывецкі кошык».

Стала амаль немагчымым абнаўляцца, умацоўваць матэрыяльнатэхнічную базу, развівацца на ўзроўні высокіх патрабаванняў часу. Хвалюе і абстаноўка ў грамадстве. Расце злачыннасць, пашырае межы мафія, усё глыбей пускае карані карупцыя. Словам, на зыходзе года парадавацца няма чаму.

І ўсё ж не скажаш, што наш універсітэт у такіх абставінах «застыў» на месцы. Ён рухаецца наперад, працягвае расці яго навуковы патэнцыял. За бягучы каляндарны год абаронена 15 кандыдацкіх і 3 доктарскія дысертацыі, пры вострым дэфіцыце на паперу выдадзена нямала друкаванай прадукцыі, паспяхова быў праведзены набор студэнтаў на 1993-94 навучальны год. Працягвала пашырацца і паглыбляцца супрацоўніцтва ГДУ з ВНУ і навуковымі ўстановамі блізкага і далёкага замежжа.

Важнымі падзеямі года сталі адкрыццё ва універсітэце музея-лабараторыі імя Ф. Скарыны і новага санаторыя-прафілакторыя.

Нягледзячы на цяжкасці, не будзем адчайвацца, упадаць у роспач. Застанемся аптымістамі, захаваем у сэрцах надзею на лепшую долю, шчаслівейшы наш лёс. І будзем спадзявацца, што першым прыкметным крокам да гэтага стане новы, 1994 год. З нагоды яго надыходу горача віншуем увесь калектыў універсітэта, жадаем вам, паноўныя таварышы, спакою і цярплівасці, плённай працы і выдатнай вучобы, творчага натхнення, моцнага здароўя, асабістага і сямейнага дабрабыту і шчасця!

РЭКТАРАТ.
ПРАФКОМ.
ПРАФКОМ СТУДЭНТАЎ.

Гомельскі універсітэт

ГАЗЕТА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

№ 19 (862) | Аўторак, 28 снежня 1993 г. | Газета заснавана ў верасні 1969 года | Выходзіць два разы ў месяц | Цана 10 руб.

КАЛІ ЛАСКА, НА НАВАГОДНЮЮ ЁЛКУ

2-га студзеня Дзед Мароз і Снягурачка запрашаюць на 11 гадзін у фае вучэбнага корпуса № 1 дзяцей выкладчыкаў і супрацоўнікаў універсітэта. Яны павіншуюць дзетвару з Новым, 1994 годам, уручаць падарункі. Каля ёлкі-прыгажуні адбудзецца дзіцячы карнавал, для яго ўдзельнікаў будуць дэманстравацца мультфільмы.

ПРАФКОМ.

ВІНШУЕМ І ДЗЯКУЕМ!

Рэдакцыя «Гомельскага універсітэта» горача віншуе сваіх спонсараў — калектыў навукова-вытворчага прадпрыемства «Сучасныя тэхналогіі» з Новым, 1994 годам, жадае плёну ў іх дзейнасці і выказвае шчырую ўдзячнасць за матэрыяльную падтрымку па выпуску нашай газеты, на якую спадзяецца і ў будучым.

Міжнароднае супрацоўніцтва

ВІЗІТ ФРАНЦУЗАЎ

У верасні бягучага года дэлегацыя Гомельскага дзяржуніверсітэта імя Ф. Скарыны, у якую ўваходзілі рэктар член-карэспандэнт АНБ Л. А. Шамяткоў, першы прарэктар прафесар М. В. Селькін, дэкан факультэта прафарыентацыі і падрыхтоўкі да паступлення ў ВНУ дацэнт А. У. Гаўрылюк, на працягу тыдня знаходзіліся ў французскім горадзе-пабраціме Клермон-Феране. Тут быў падпісаны пратакол аб супрацоўніцтве паміж мясцовым універсітэтам і ГДУ. Прынятым дакументам прадугледжаны абмен навуковымі публікацыямі вучоных і выкладчыкаў, разнастайнымі педагагічнымі матэрыяламі, стажорамі, студэнтамі. Французскі бок заручыўся, што іх дэлегацыя без прамаруджання нанясе адказны візіт у Гомель. І гэта адбылося ў снежні. Да нас прыязджалі дырэктар прафесіянізаванага інстытута «Інжынерыя менеджменту» універсітэта Овернь—Клермон І Морыс Шэневуа, яго намеснік Марыя-Антуанета Дзюбост, прафесар Бруно Бергер, студэнткі Марыя Шэневуа з эканамічнага і Стэфанія Майлот з лаціна-грэчаскага факультэтаў.

Для гасцей былі арганізаваны сустрэчы ў рэктараце, спачатку з кіраўнікамі універсітэта, а затым і з удзелам дэканаў, у ходзе якіх адбыліся зацікаўленыя перамовы. Пасланцы з Францыі змаглі падрабязна даведацца пра наш універсітэт, расказалі пра сваю вышэйшую навучальную ўстанову, наведалі эканамічны факультэт, які стане адным з важнейшых звенняў у далейшым супрацоўніцтве. Яго плённае развіццё прадугледжана заключаным дагаворам.

Французская дэлегацыя з задавальненнем азнаёмілася з горадам над Сожам і яго славутасцямі, была прынята ў аддзеле міжнародных сувязей гарадскога Савета народных дэпутатаў, наведала Веткаўскі музей народнай творчасці і Добрушскі фарфоравы завод.

На здымку: члены французскай дэлегацыі на сустрэчы ў рэктараце.

Фота У. Чысціка.

У прафкоме

ПАЗІЦЫЮ ВЫЗНАЧЫЦЬ ГАЛАСАВАННЕ

9-га снежня г.г. у Мінску адбылася рэспубліканская прафсаюзная канферэнцыя работнікаў адукацыі і навукі. У сувязі з тым, што ўрадам Беларусі не выконваецца пастанова Вярхоўнага Савета ад 5-га лістапада 1992 года аб узроўні заработнай платы работнікаў галіны і не знойдзены шляхі для вырашэння праблемы, пры ўмове, калі яна застанецца адкрытай у бліжэйшы час, прынята рашэнне аб правядзенні з 12 студзеня 1994 г. усеагульнай забастоўкі работнікаў адукацыі.

Гэта пытанне стала прадметам абмеркавання на пасяджэнні прафкома універсітэта, якое адбылося ў мінулую сераду. Выступіўшыя яго старшыня Г. І. Варатніцкі і сакратар галіновага абкома прафсаюза Н. І. Аліферэнка расказалі аб некаторых выніках рэспубліканскай прафсаюзнай канферэнцыі. Апошняя з іх праінструктавала аб правільнай падрыхтоўцы да галасавання, якое павінна быць тайным, і правядзенні забастоўкі. Для таго, каб удзельнічаць у забастоўцы, трэба не менш, чым дзвюм трэцім ад усяго спісачнага саставу калектыву прагаласаваць «за».

На пасяджэнні прафкома прынята рашэнне аб прэміраванні яго актывістаў.

КАНДЫДАТАЎ НАВУК ПРЫБАЎЛЯЕЦЦА

Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, дэканат, выкладчыкі, супрацоўнікі і студэнты філалагічнага факультэта горача віншуюць асістэнта кафедры беларускай мовы КРАСНОВУ Алену Мікалаеўну (навуковы кіраўнік — прафесар У. В. Анічэнка) з паспяховай абаронай дысертацыі на атрыманне вучонай ступені кандыдата філалагічных навук.

• • •

Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, дэканат, выкладчыкі, супрацоўнікі і студэнты геолага-геаграфічнага факультэта горача віншуюць асістэнта кафедры геафізікі ГУМЕНА Аляксандра Міхайлавіча з паспяховай абаронай дысертацыі на атрыманне вучонай ступені кандыдата геолага-мінералагічных навук.

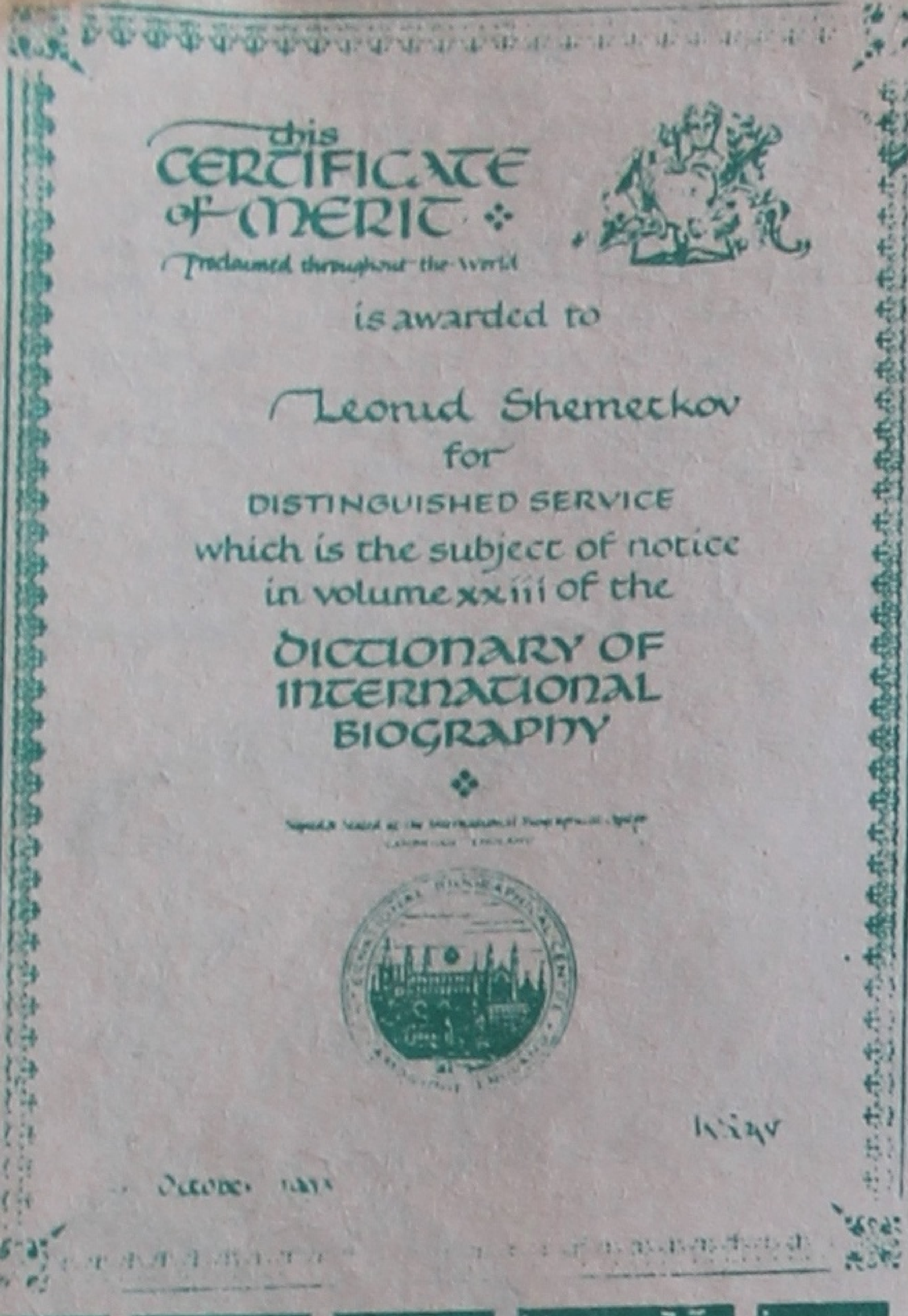
this
CERTIFICATE of MERIT
Proclaimed throughout the world
is awarded to
Leonid Shemetkov
for
DISTINGUISHED SERVICE
which is the subject of notice
in volume xxiii of the
DICTIONARY OF INTERNATIONAL BIOGRAPHY

МІЖНАРОДНЫ ДЫПЛОМ—Л. А. ШАМЯТКОВУ

Усяму свету вядомы англійскі горад Кембрыдж. Вядомы перш за ўсё тым, што тут у 13 стагоддзі быў заснаваны адзін з першых на нашай планеце універсітэтаў. Тут жа, у Кембрыджы, знаходзіцца міжнародны біяграфічны цэнтр, які выдае серыі энцыклапедычных даведнікаў па розных галінах навукі і культуры.

Зусім нядаўна рэктар Гомельскага дзяржаўнага універсітэта імя Ф. Скарыны член-карэспандэнт АН Беларусі, доктар фізіка-матэматычных навук, прафесар Л. А. Шамяткоў атрымаў з Міжнароднага біяграфічнага цэнтра ганаровы дыплом, на тытуле якога мы чытаем (**на здымку**):

«Дыплом гонару, абвешчаны ва ўсім свеце, прысуджаны Леаніду Шамяткову за значны ўклад, які з'яўляецца прадметам абмеркавання ў 23 выданні Міжнароднага біяграфічнага слоўніка».

Зазначым, што, пачынаючы з 1994 года, Міжнародным біяграфічным цэнтрам выдаюцца дзве новыя серыі энцыклапедычных даведнікаў, якія называюцца (ў даслоўным перакладзе) «Мужчыны дасягнення» і «Хто ёсць хто сярод інтэлектуалаў».

У кожны з гэтых даведнікаў таксама будуць уключаны біяграфічныя даныя і даныя аб навуковай дзейнасці Л. А. Шамяткова.

Прыведзеныя факты з'яўляюцца сведчаннем высокага навуковага аўтарытэту Л. А. Шамяткова, чые працы ў галіне матэматыкі вядомы далёка за межамі нашай краіны. Пачынаючы з канца 60-х гадоў, ён і яго вучні паспяхова развіваюць адзін са змястоўных накірункаў сучаснай алгебры — тэорыю фармацый алгебраічных сістэм. І не выпадкова таму адзін з заснавальнікаў гэтай тэорыі — нямецкі матэматык В. Гашутц — прыслаў нядаўна асабістае запрашэнне Леаніду Аляксандравічу для ўдзелу ў рабоце Міжнароднага семінара ў Германіі.

Л. ПАЛЯКОЎ,
вучоны сакратар універсітэта.

НА ВУЧОНЫМ САВЕЦЕ

На мінулым тыдні ў чацвер адбылося заключнае ў бягучым каляндарным годзе пасяджэнне вучонага савета. Па інфармацыі яго вучонага сакратара Л. Я. Палякова ўнесены некаторыя змяненні ў Статут універсітэта.

З паведамленнем аб плане навукова-даследчых работ на 1994 год выступіў прарэктар па навуковай рабоце прафесар А. М. Сердзюкоў. Пасля абмеркавання прапанаваны план зацверджаны. А. М. Сердзюкоў зрабіў таксама справаздачу аб выкананні ў 1993 г. навуковых заданняў Дзяржаўнай праграмы ліквідацыі ў Рэспубліцы Беларусь вынікаў аварыі на ЧАЭС і работ, фінансуемых за кошт бюджэту.

Аб вучэбна-метадычнай рабоце кафедр замежных моў далажылі іх загадчыкі Л. С. Баннікава і В. В. Рабенка.

Вучоны савет вылучыў рэктара універсітэта члена-карэспандэнта АНБ Л. А. Шамяткова кандыдатам на выбранне акадэмікам, а прафесара У. В. Анічэнку — членам-карэспандэнтам Акадэміі навук Беларусі.

На вакантныя пасады па конкурсу выбраны загадчыкамі кафедр: фізіялогіі чалавека і жывёлін — кандыдат біялагічных навук **А. Ф. Карпенка**, аўтаматызаваных сістэм апрацоўкі інфармацыі — кандыдат тэхнічных навук **А. М. Дземідзенка**; на пасады дацэнтаў: **І. Ф. Расашка** — па кафедры заалогіі і аховы прыроды, **М. У. Акуліч** — па кафедры эканомікі і сацыялогіі працы, **М. М. Дайнека** — па кафедры батанікі і фізіялогіі раслін. Старшым выкладчыкам кафедры эканамічнай інфарматыкі і АСК абраны кандыдат тэхнічных навук **А. П. Целяпнёў**, ст. выкладчыкам кафедры лёгкай атлетыкі і лыжнага спорту — **З. І. Чобатава.**

Вучоны савет рэкамендаваў Атэстацыйнай камісіі Мінадукацыі Рэспублікі Беларусь прысвоіць вучонае званне прафесара загадчыку кафедры тэарэтычнай фізікі д. фіз.-мат. н. М. В. Максіменку, дацэнта — к. фіз.-мат. н. з кафедры радыёфізікі В. П. Кудзіну.

ПЯШЧОТАЙ САГРЭЮЦЦА СЭРЦЫ

Навагодняе свята для ўсіх дзяцей самае любімае, жаданае. Яго заўсёды чакаюць як добрую казку, якая можа прынесці цуды. Сустрэча Новага года — свята сямейнае.

Але, на вялікі жаль, не ўсе хлопчыкі і дзяўчынкі могуць сустракаць цудоўнае свята ў цёплай сямейнай атмасферы. Па волі лёсу яны такой магчымасці пазбаўлены. Каб яны не адчувалі сябе абдзеленымі радасцю ў святочныя дні, стала добрай традыцыяй праведзенне ў нашым універсітэце сумесна з абласным аддзяленнем Беларускага дзіцячага фонду дабрачыннай ёлкі «Ад сэрца да сэрца». Сёлета яна праходзіць у рамках рэспубліканскай акцыі Беларускага дзіцячага фонду «Нашы сэрцы — хворым дзецям» на базе СШ № 44 г. Гомеля.

Яшчэ задоўга да навагодніх святаў пачалі рыхтаваць падарункі дзецям-сіротам, інвалідам студэнты—будучыя педагогі, якія праходзяць спецыялізацыю пры кафедры беларускай культуры па курсу «Арганізацыя і методыка пазакласнай і пазашкольнай работы». У гэтай высакароднай справе прымаюць удзел таксама вучні СШ №№ 5, 16, 44 г. Гомеля. Школьнікі займаюцца ў творчых гуртках па прыкладному мастацтву і ў зробленыя ўласнымі рукамі самыя разнастайныя вырабы ўкладваюць усю цеплыню і пяшчоту сваёй душы.

...Фае галоўнага корпуса універсітэта ў адзін з нядаўніх дзён нагадвала маляўнічае, яркае і радаснае відовішча. На сталах, стэндах і проста на падаконніках знайшлі сваё месца безліч самых разнастайных цацак, мастацкіх вырабаў, гульняў, кніг. Сюды, на дабрачынную ёлку, прынеслі іх студэнты—будучыя педагогі, выкладчыкі і супрацоўнікі ГДУ, завочнікі спецыяльнасці «Бухгалтарскі ўлік, кантроль і аналіз гаспадарчай дзейнасці», школьнікі і іх настаўнікі. Дзед Мароз і Снягурачка ледзь паспявалі прымаць іх ад гасцей, што неслі сюды разам з падарункамі свае пачуцці, высакародныя і светлыя.

Адсюль і шматквецце падарункаў. Сярод іх —на здзіўленне маляўнічыя, яркія вырабы з інкрустацыяй і аплікацыяй саломкай, па-майстэрску, з любоўю выкананыя студэнтамі біялагічнага, матэматычнага факультэтаў, беларускага аддзялення філфака, вучнямі СШ № 5, якія вывучаюць беларускія народныя мастацкія промыслы пад кіраўніцтвам настаўніцы выдатніка народнай асветы Л. І. Жалезняковай.

Усеагульную захопленасць выклікалі навагоднія паштоўкі-віншаванні, насценныя газеты, таленавіта выкананыя студэнтамі, якія займаюцца жывапісам у выдатнага педагога з вучылішча народных мастацкіх промыслаў Д. Р. Сцепанец. У мастацкай майстэрні Дзеда Мароза поўнасцю праявілі свае здольнасці будучыя біёлагі, матэматыкі, географы, настаўнікі роднай мовы. У гэтых работах — пошук, фантазія і сама душа студэнтаў, чулая і кранальная.

Але, бадай, больш за ўсё ў гэтым царстве дзяцінства здзіўлялі мяккія цацкі, пяшчотныя, добрыя, якія нясуць хлопчыкам і дзяўчынкам радасць і ўсмешку. Тут і забаўныя тыгрэня, жыраф, мядзведзі, прыгожыя лялькі і, канечне, сабакі, сімвалізуючыя надыходзячы 1994 год. Гэта ўсё — тварэнне рук і сэрцаў як студэнтаў, так і вучняў з СШ №№ 16, 5.

Вельмі своеасаблівa, прыгожа выглядалі размаляваныя шкатулкі, дошкі, палічкі, якія прынеслі на ёлку рабяты 44-й школы.

Сярод самых маленькіх удзельнікаў дабрачыннай ёлкі — трохгадовая Машанька Гумен (ужо другі год прыносіць яна для дзяцей-сірот свае цацкі) і Юленька Ладзіна. Яна развіталася са сваім любімым вялізным ружовым мядзведзем, каб падарыць яго хворай дзяўчынцы. У лапы мядзведзяняці была ўкладзена паштоўка са словамі:

Я свою любимую игрушку
Девочке больной передала,
Незнакомой маленькой
подружке
Подарю хоть чуточку тепла.

Гэтая цацка разам з іншымі падарункамі ад студэнтаў, выкладчыкаў і школьнікаў падаравана Дзедам Марозам хворым дзецям, якія лечацца ў гематалагічным аддзяленні абласной бальніцы.

Нельга было не спыніцца каля выстаўкі-продажу, на якую прадставілі свае работы вучні СШ № 16, якія займаюцца ў гуртку прыкладнога мастацтва пад кіраўніцтвам С. М. Шульга. Былі тут таксама швейныя вырабы, выкананыя дзяўчынкамі гэтай жа школы на чале з С. Я. Купрыкавай. Прадставілі свае арыгінальныя работы ўдзельніцы гуртка мастацкай вышыўкі СШ № 5 пад кіраўніцтвам А. П. Паўленка. Жадаючыя змаглі купіць тое, што найбольш спадабалася як навагодні сувенір.

Шчодрымі аказаліся сэрцы і ў завочнікаў, якія прынеслі на дабрачынную ёлку свае падарункі, а таксама ў замежных студэнтаў, што вучацца ў ГДУ. Іх канкрэтны ўклад у высакародную справу — шматлікія настольныя гульні, кнігі, маляўнічыя алоўкі.

Не магла не завітаць са сваімі вучнямі ў гэты дзень ва універсітэт выпускніца філфака С. М. Плюшчай, якая працуе зараз у СШ № 24. Яе сэрца, як і раней, у час вучобы, разам з дзецьмі, якім неабходна спагада, падтрымка, цёплая ўсмешка. Неаднаразова, апрануўшы ўбранне Снягурачкі, выязджала яна разам з Дзедам Марозам у навагодняе свята да дзяцей у сем'і загінуўшых «афганцаў». А на гэты раз разам са сваімі выхаванцамі з 7«В» яна прывезла на дабрачынную ёлку шмат падарункаў.

Вучні СШ №№ 5 і 44 — на дабрачыннай ёлцы.

Сваё асаблівае, ганаровае месца заняла тут і выстаўка творчых работ студэнтаў, выкладчыкаў універсітэта, настаўнікаў горада. Найбольшую цікавасць выклікалі вырабы з дрэва дэкана геолага-геаграфічнага факультэта А. П. Пінчука, свежасцю фарбаў радавалі вока карціны дацэнта кафедры эканамічных тэорый А. П. Цыбінай (многія з іх яна падаравала дзецям-сіротам), спаўна праявілі свой талент студэнты-географы А. Літашова (разьба па дрэве) і С. Маланій (мастацкая вышыўка).

Школьнікі горада, якія прымалі ўдзел у дабрачыннай ёлцы, з вялікай цікавасцю знаёміліся з экспанатамі заалагічнага музея ГДУ, а таксама атрымалі запрашэнне на навагодняе прадстаўленне ў СШ № 44 г. Гомеля, вучні малодшых класаў якой з удзелам сваіх кіраўнікоў таксама падрыхтавалі падарункі, якія ўручаны ў Журавіцкім доме-інтэрнаце дзецям-інвалідам.

Усё сабранае багацце падарункаў адправілася па канкрэтных адрасах. Студэнты-трэцякурснікі рускага аддзялення філфака ўручылі іх выхаванцам Цярухскага дзіцячага дома, гісторыкі адвезлі іх у Рэчыцкія школы-інтэрнаты для дзяцей-сірот і дзяцей — інвалідаў, трэцякурснікі факультэта фізічнай культуры нанеслі навагодні візіт у абласную дзіцячую бальніцу, дзе іх чакалі дзвесце хворых хлопчыкаў і дзяўчынак, і рэабілітацыйны цэнтр дзяцей-інвалідаў. Студэнты выступілі перад дзецьмі з канцэртнымі праграмамі, правялі навагоднія ранішнікі.

Што можа быць даражэй для нас на свеце, чым радасныя, шчаслівыя вочы дзяцей, усмешка на іх тварах? І гэта самая вялікая ўзнагарода тым, хто робіць усё дзеля таго, каб пяшчотай саграваліся юныя сэрцы і ніколі не змаўкаў вясёлы смех дзетвары, лёс да якой паставіўся не вельмі ласкава.

Т. ГАРАНІНА,
кандыдат філасофскіх навук, дацэнт кафедры філасофіі.
Т. ДУБЯК.
Фота У. Чысціка.

Аб конкурсе агляду талентаў «Ану, першакурснік!»

СУМНЫ СТАРТ І ПАСПЯХОВЫ ФІНІШ

ЗБЫЛОСЯ! Менавіта гэтым словам анансіравалася мерапрыемства на афішах. Менавіта гэтым словам пад гукі фанфар вядучыя праграмы адкрылі агульнаўніверсітэцкі конкурс «Ану, першакурснік!» 1993 года. Ён рыхтаваўся цярпеннем удзельнікаў і нервамі, перамешанымі з творчасцю культоргаў, бяссоннымі начамі работнікаў студэнцкага клуба. Ён адбыўся інтарэсамі спонсараў, прыязнасцю мецэнатаў, апладысментамі гледачоў і аб'ектыўнасцю журы.

Такім чынам, завершаны парад удзельнікаў, і на сцэну па традыцыі не выйшлі першакурснікі геолага-геаграфічнага факультэта. Але і гэта нічога на фоне сенсацыі — невыступлення студэнтаў філалагічнага факультэта, якіх мы прывыклі бачыць у авангардзе творчых пачынанняў універсітэта. Вось і атрымліваецца, што конкурс наступнага года пачнецца з жараб'ёўкі чарговасці выступлення двух факультэтаў, якія засталіся па-за графікам парадку выступленняў. Па палажэнню конкурсу выступленні ў наступным годзе пачне факультэт, заняўшы апошняе месца ў папярэднім годзе. Дык хто ж будзе першым — геолагі ці філолагі? На сённяшні дзень парадак вызначыўся наступным чынам: 1-е месца і пераходны прыз — у студэнтаў-першакурснікаў гісторыка-юрыдычнага факультэта; другое месца занялі студэнты факультэта фізічнай культуры; 3-е — у студэнтаў-эканамістаў; далей ідуць: фізічны, біялагічны і матэматычны факультэты.

Выбар жанру і тэмы даў магчымасць убачыць шэсць зусім розных праграм. Тут і «Каханне з першага погляду», і «Гісторыя жыцця Івана Сусаніна», чароўная «Лаліта» з не менш абаяльным «Аляксандрам» і многае іншае, над чым смяяліся, часам засмучаліся, а то і расстройваліся гледачы. І ўсё ж такі прыемна адзначыць, што думка журы і глядзельнай залы была аднолькавай і званне лаўрэата конкурсу «Ану, першакурснік!» 1993 года і каштоўны падарунак былі ўручаны: Аляксандру Струку (матэматычны факультэт), Вікторыі Нікіцінскай і Аксане Парфянковай, Ірыне Мяльянцавай і Аляксею Лабанаву, Н. Мацвеевай і Н. Сталяровай (факультэт фізічнай культуры), Марыне Рыдкінай, Сяргею Драздоў, Уладзіміру Мішуру (эканамічны факультэт); Віктару Цярэшчанку (фізічны факультэт); Аляксандру Рудніцкаму (біялагічны факультэт); Дзмітрыю Карасёву, Андрэю Сыцько, Аксане Гаўрыленка (гісторыка-юрыдычны факультэт).

Прыз мецэната, смачныя экалагічна чыстыя фрукты атрымалі студэнты біялагічнага факультэта. Прыз сімпатый студэнцкага прафкома пад гром апладысментаў дастаўся перамоўжцам — будучым гісторыкам і юрыстам. Намеснікам дырэктара Гомельскага абласнога драматычнага тэатра У. В. Ушаковым былі ўручаны 100 запрашальных білетаў на шоу-прадстаўленне ўдзельнікам конкурсу з матэматычнага, біялагічнага і фізічнага факультэтаў.

Генеральны спонсар рэкламнае агенцтва «Саў-Інфо» не мог прыйсці без сюрпрызу. І думаецца, яму гэта ўдалося ўстанаўленнем стыпендыі ў памеры 100 тыс. руб. штомесячна на працягу II семестра 1993—94 навучальнага года. І зусім заслужана будзе яе атрымліваць студэнт гісторыка-юрыдычнага факультэта, аўтар праграмы групы пераможцаў, удзельнік усіх мінулагодніх праграм Іван Прысяжны. Мы віншуем яго з гэтым поспехам і адзнакай яго творчасці.

Вельмі прыемнымі былі прызы мецэната вядучым праграмы Ірыне Жэцянёвай і Андрэю Віннікаву. Упершыню за многія гады вось так грунтоўна была ацэнена іх праца.

І, канечне, мы абавязаны запомніць імёны юнакоў-апаратараў, якія поўнасцю забяспечвалі гукавым афармленнем праграмы ўсіх факультэтаў і ўвесь конкурсны вечар: Сяргей Дзюбо, Валянцін Леўчанкоў, Сяргей Юнакоў, Павел Грузінаў, Канстанцін Бакіцька.

Што ж?! Было і прайшло. І ўжо патухлі агні рампы і апусцелі грымёрныя. Ужо апусцела глядзельная зала і наведзены парадак пасля «эмацыянальных» балельшчыкаў (не хочацца нагадваць непрыемныя моманты) і вось толькі сёння разумееш, што гэта ўжо гісторыя, а рэальнасць—агульнаўніверсітэцкі конкурс «Ану, першакурснік!» 1994 года, якому мы і гаворым: «Да хуткай сустрэчы!».

Студэнцкі клуб універсітэта віншуе ўсіх з надыходзячым Новым годам і жадае вам усім прыемных сустрэч з намі, поспехаў і выканання жаданняў.

Сабе мы жадаем адкрыцця актавай залы пасля «невялікага рамонту» і асабліва паспяховай творчай працы ў юбілейны год універсітэта.

М. ШЫРЫНКІНА,
мастацкі кіраўнік студэнцкага клуба.

На сцэне — лаўрэаты конкурсу Ірына Мяльянцава і Аляксей Лабанаў з факультэта фізічнай культуры.

ПЕРАМОГА І СТЫПЕНДЫЯ Ў 100 ТЫСЯЧ РУБЛЁЎ

«В некотором царстве,
В некотором государстве,
Пусть не в Оризоне,
А в рублёвой зоне...»

Так пачыналася выступленне пераможцаў конкурсу «Ану, першакурснік-93!» — каманды студэнтаў гісторыка-юрыдычнага факультэта. У 1991 годзе, калі ў папярэдні раз праводзіўся «Першакурснік», іх старэйшыя таварышы па вучобе таксама перамаглі. І менавіта таму каманда-93 выступала апошняй. Асабіста мне здалося, што выступлення рабят з нашага факультэта гледачы чакалі з вялікім нецярпеннем, таму што не ўсе каманды іншых факультэтаў, хаця і вельмі стараліся, змаглі выступіць дастаткова добра.

Я думаю, што толькі эканамісты маглі скласці канкурэнцыю гісторыкам і юрыстам. Але... як толькі на сцэне з'явіўся «Зузанін» (у выкананні Андрэя Сыцько), усякая трывога адразу знікла.

Зала літаральна ўзрывалася ад смеху пры з'яўленні вядучага, гэткага англійскага дварэцкага ў самых сучасных джынсавых шортах (у выкананні першакурсніка Дзмітрыя Карасёва).

Выступленне рабят было розпланавым і рознажанравым. Сапраўднае задавальненне атрымалі аматары спеваў, якія пачулі як ужо вядомыя, так і новыя песні. У выкананні Веранікі Кошалевай і Аксаны Гаўрыленка, якая адначасова з'яўляецца студэнткай дзвюх навучальных устаноў: ГДУ (2 курс гісторыка - юрыдычнага факультэта і музычнага вучылішча — 3 курс аддзялення спеваў), прагучала песня «Чорны воран». Усім спадабалася і «выкананне» песні «Пра Казла» Дзмітрыем Іванішкам.

Юнакі выступалі настолькі добра, што нават рэдкія выкрыкі з залы на справядлівую, на мой погляд, крытыку, не змаглі паўплываць ні на выступленне каманды, ні на сімпатыі гледачоў, ні на рашэнне журы. Такіх выкрыкаў было мала, але яны раздаваліся не толькі ў час выступлення гэтай каманды, але і іншых, што вельмі перашкаджала не толькі рабятам, якія выступалі на сцэне і змагаліся за перамогу сваіх факультэтаў, але і тым, хто быў у зале.

І ўсё ж такі, нягледзячы на «дробныя» нязручнасці, рабяты з гісторыка-юрыдычнага факультэта змаглі выступіць выдатна, а гледачы атрымаць задавальненне.

Але самым галоўным чалавекам вечара, на мой погляд, стаў студэнт гісторыка-юрыдычнага факультэта Іван Прысяжны — аўтар сцэнарыя пра Зузаніна. Менавіта яму наш спонсар — рэкламнае агенцтва «Саў-Інфо» аднадушна з журы аддаў галоўны прыз конкурсу — імянную стыпендыю (у другім семестры яна будзе складаць 100 тысяч рублёў). Вось так цяпер ацэньваецца адоранасць, талент і захопленасць.

Хочацца пералічыць усіх членаў каманды, якія заслужылі гэтую перамогу сваёй настойлівасцю, стараннем і, канечне, талентам. Гэта аўтар сцэнарыя і рэжысёр — Іван Прысяжны, выканаўца галоўнай ролі Андрэй Сыцько, ён жа Зузанін, вядучы Дзмітрый Карасёў, а таксама Наталля Пархуціч, Вераніка Кошалева, Аксана Гаўрыленка, Дзмітрый Шэйко, Аляксандр Шаўко, Андрэй Фаціn, Дзмітрый Іванішка, Сяргей Баброў і Дзмітрый Фралоў.

А тыя рабяты, якія не ўвайшлі ў каманду, сваім удзелам у падрыхтоўцы выступлення, падтрымкай у зале і за кулісамі забяспечылі ёй надзейны тыл. І іх смела можна было назваць другім саставам каманды. Яны заслужана раздзялілі яе поспех і ўзнагароду журы — вялікі, прыгожы і смачны торт, а ганаровы пераходны кубак конкурсу ўніверсітэта застаўся яшчэ на адзін год у дэканаце гісторыка-юрыдычнага факультэта.

А. КАДОЛ,
студэнтка I курса гісторыка-юрыдычнага факультэта.

НА ЗДЫМКАХ: фрагменты з выступлення «Пра Зузаніна» на конкурсе «Ану, першакурснік!» каманды-пераможцы з гісторыка-юрыдычнага факультэта. Ролі выконваюць А. Сыцько, Д. Іванішка, Д. Шэйко, С. Баброў, В. Кошалева і Н. Пархуціч.

Фота А. Кадол.

ПРА ЧАС І ЯК МЫ ЯГО ЎСПРЫМАЕМ

Бяжыць час, яго не спыніць. Вось і чарговы год заканчваецца, і мы зноў наракаем на тое, што шмат чаго не паспелі ажыццявіць з задуманага. Не трэба адмоўных эмоцый. Можна навучыцца падпарадкоўваць сабе час. Існуе тысяча прыкметных заканамернасцей, якія датычаць часовых рамак жыцця чалавека.

Вось толькі некаторыя прыклады.

Амерыканскі псіхолаг В. Джэмс адзначаў такі парадаксальны факт: адрэзкі часу, не запоўненыя ўражаннямі, цягнуцца вельмі марудна, але пры ўспамінах здаюцца хутка прамільгнуўшымі, а час, запоўнены разнастайнай дзейнасцю, праходзіць непрыкметна, але ў далейшым ацэньваецца як вельмі доўгі.

Той жа Джэмс устанавіў цікавую заканамернасць сувязей успрыняцця часу з узростам. Кажучы, што па меры таго, як становішся старэйшым, час бяжыць хутчэй. І гэта сапраўды так. Гэтага дастаткова, каб задумацца над праблемай, паставіць перад сабой мэту — стаць уладаром часу — і ажыццявіць яе.

Усведамляючы кароткасць нашага жыцця на Зямлі, напоўнім сваё жыццё здзяйсненнямі і ўражаннямі, каб застацца ва ўдзячнай памяці людзей.

ГОД БЕЛАГА САБАКІ

ЦІ МНОГА ведаем мы пра сабаку? Кожны, зразумела, скажа, што сабака — верны сябар і памочнік чалавека. Шмат цікавага і нават незвычайнага змогуць расказаць пра сабак тыя, з кім побач увесь час жывуць гэтыя адданыя жывёлы, якія ўсё (ці амаль усё) разумеюць... Але, як кажуць, інфармацыя будзе няпоўнай, калі не ўлічваць, што з сабакам звязаны шматлікія народныя ўяўленні, павер'і, звычаі і абрады.

Агульнапашыраным у розных народаў з'яўляецца ўяўленне аб тым, што сабака сваім выццём здольны папярэджваць гаспадара аб набліжэнні бяды. Адначасова сабака адганяе ад чалавека «нячыстую сілу». Беларускі этнограф Н. М. Нікольскі адзначаў: «Сабака лічыцца абаронцам ад злых духаў; апошніх адганяе сабачы брэх, яго кроў, шэрсць, чэрап, нават імя». Блізкае да гэтага сведчанне знаходзім у вядомага рускага фалькларыста і этнографа А. М. Афанасьева: «Сабака пазнае прысутнасць нячыстых духаў, адчувае набліжэнне чумы і нават смерці і кідаецца на іх, як верны вартавы свайго гаспадара». Па беларускім павер'і, сабакі брэшуць толькі на ліхога чалавека (і, дарэчы, зусім не рэагуюць злосна на цяжарных жанчын). Таму, напрыклад, адмаўляюць тым сватам, на якіх вельмі кідаюцца сабакі. Ды і самі сваты абмінаюць у такім выпадку дом, ведаючы, што там ім абавязкова «дадуць гарбуза».

А вось у дзявочых калядных варожбах сабачы брэх разглядаўся як вельмі добрая прыкмета. Звычайна дзяўчаты ноччу перад Новым годам або перад Вадохрышчам выходзілі на падвор'е і ўважліва прыслухоўваліся: з якога боку забрэша сабака, адтуль і сваты завітаюць. Вядома таксама, што такім жа чынам выпрабоўвалі свой лёс і хлопцы. У кнізе А. К. Сержпутоўскага «Прымхі і забабоны беларусаў-палешукоў» чытаем: «Пасля каляднай вячэры хлопцы бягуць на ростанцы і слухаюць, у якім баку забрэша сабака — адтуль ім трапіцца жонка, бо гэта так суджана». Дзяўчаты вызначалі свой лёс з дапамогай сабакі яшчэ адным спосабам. Некалькі сяброўак, сабраўшыся ў адной хаце, пяклі з рэштак цеста маленькія булачкі ці аладкі, прычым кожная павінна была запомніць свой уласны выраб. Гэтыя булачкі клалі радком на парозе, прыводзілі сабаку ў хату і ўважліва назіралі: чыю булачку сабака з'есць першай, тая дзяўчына першай і замуж пойдзе ў новым годзе.

Да «паслуг» сабакі звярталіся і пры выкананні розных магічных дзеянняў у народнай медыцыне. Напрыклад, каб пазбавіць дзіця ад «перапалоху» (ад «спуду»), беларускія знахары каталі па яго целе з вымаўленнем замовы хлебны шарык. Гэты шарык давалі з'есці сабаку. Лічылася, што як толькі сабака з'есць гэты хлеб, дзіця адразу ачуняе.

Не толькі славянам, але і іншым індаеўрапейскім народам добра вядома легенда пра хлебны колас, пра хлеб і пра ролю сабакі ў чалавечым жыцці. Вось адзін са шматлікіх варыянтаў гэтай легенды. «У даўнія-даўнія часы хлебны колас быў зусім не такі, як зараз: ён быў вялікім і важкім, бо зярняты поўнасцю пакрывалі сцябло — ад кораня да самага верху. Багата і заможна жылі людзі: хлеба ж было многа і хапала яго ўсім — і людзям, і хатнім жывёлам, і нават звярам. У той час Бог у выглядзе падарожніка-жабрака хадзіў па зямлі, назіраючы жыццё людзей. І вельмі яго абурала тое, што людзі не беraглі хлеб, выкідвалі яго і нават выкарыстоўвалі хлебныя аладкі і бліны як анучы. Разгневаўся Гасподзь і вырашыў пакараць неразумных нашчадкаў Адама і Евы, пазбавіўшы іх гэтага багацця: узяў ён цудоўны хлебны колас і пачаў абрываць на ім зярняты ад кораня да верхавіны. І калі зярнят засталося толькі зусім нямнога на самым версе, падбег да Бога сабака і папрасіў яго: «Божа, ты ўжо пакараў людзей, але ж не карай мяне, пакінь хоць трошкі зярнят на маю долю, бо я ж таксама тваё стварэнне і не магу адказваць за ўчынкі людзей». Злітаваўся Бог над Сабакам, шкада яму стала гэтай жывёліны, і пакінуў яму на сцябліне зярняты — той самы колас, які мы бачым і зараз. Людзі ж навучыліся так абыходзіцца з хлебам, што пры разумным і беражлівым гаспадаранні, пры шчырай і руплівай працы стала хапаць яго ім удосталь». З той пары, як кажуць, і з'явіўся звычай карміць сабаку хлебам з кожнага новага ўраджаю — у падзяку за зберажэнне ім хлебнага коласа. У названай рабоце А. К. Сержпутоўскага чытаем: «Як сядзеш за стол, то першы кусок дай сабаку, няхай ён з'есць, бо не ведаем, праз чыю ласку жывем. Мы жывем праз тую долю, што Бог даў сабаку».

Дык няхай жа новы год прынясе нам усім удачу і здароўе, абароніць ад няшчасцяў і ўсялякай нечысці, паспрыяе таму, каб у нас заўсёды быў не толькі хлеб, але і ўсё да хлеба!

Ул. КОВАЛЬ,
заг. кафедры рускага, агульнага і славянскага мовазнаўства.

Фотаэцюд У. Чысціка.

Усмешка мастака

ШТО ПРЫНЯСЕ НАМ ГОД НАСТУПНЫ?

Малюнак М. Літвінава.

ПЕРАДНАВАГОДНЯЯ МАЗАІКА

ВЫПАДКІ З ЖЫЦЦЯ

Да студэнта, які рыхтаваўся а экзамену, зайшоў прыяцель і пацікавіўся, ці многа ён аспеў вывучыць.

— А вось паглядзі — я аклаў у падручніку запалкай месца, да якога паспеў дабрацца.

Прыяцель узяў кнігу — запалка выпала.

— Эх, чорт вазьмі! — з гарычцу усклікнуў студэнт — давядзецца вучыць спачатку.

• • •

У пятніцу, позним вечарам, двое невядомых спрабавалі адабраць у грамадзяніна Д. А. Цэнтава партфель. У партфелі, акрамя ўсяго, знаходзілася дысертацыя, над якой аўтар працаваў апошнія 15 гадоў. Д. А. Цэнтаў паспяхова абараніў дысертацыю.

ЦІ ВЕДАЕЦЕ ВЫ?

Калі сабраць разам усе алкагольныя напіткі, недапітыя на ўсіх банкетах з прычыны абароны кандыдацкай дысертацыі, то імі можна было б даверху запоўніць дзве каньячныя чаркі.

Спорт

ЗНОЎ МАТЭМАТЫКІ МАЦНЕЙШЫЯ

Прайшоў чарговы від круглагадовай студэнцкай спартакіяды — першынство па шахматах, у якім прынялі ўдзел сем факультэтаў.

Традыцыйна першынствавалі шахматысты матэматычнага факультэта, якія з 18 магчымых ачкоў страцілі толькі адно. І «віноўнікам» гэтага стала каманда эканамічнага факультэта. Вось імёны пераможцаў: Аляксандр Данюк (5 курс), Аляксандр Легінаў (1 курс) і Таццяна Кісялёўская (2 курс). Дарэчы, Данюк і Кісялёўская былі мацнейшымі на сваіх дошках.

Па 13 ачкоў набралі будучыя эканамісты і гісторыкі, але на сустрэчы паміж сабой перамаглі шахматысты эканомфака — 2:1, якія і сталі другімі. Далей месцы размеркаваліся так: гістарычны, геалагічны (6,5 ачкоў), біялагічны (5,5), фізічны (4,5) і філалагічны (3,5) факультэты.

Гэта — адзін бок першынства, а вось і другі. Вельмі засмуцілі шахматысты фізічнага факультэта. Мала таго, што яны слаба згулялі нават з аўтсайдэрамі, але яны зусім не з'яўляліся на спаборніцтвы.

Зноў, як і ў папярэднія гады, ігнаруюць шахматны турнір студэнты факультэта фізічнай культуры. І гэта пры тым, што шахматы папулярныя ва ўсім свеце, а ў Акадэміі фізічнага выхавання і спорту ўжо даўно ёсць спецыялізацыя «шахматы і шашкі».

СТАРТЫ ПАД ДАХАМ МАНЕЖА

У лёгкаатлетычным манежы «Дынама» прайшло першынство універсітэта па бегу на 500 і 1000 м, у якім прыняло ўдзел каля 350 студэнтаў.

У бегу на 500 м вышэйшыя прыступкі п'едэсталу гонару занялі Наталля Васілеўская — 1.21,0 сек. і Таццяна Чычыкава — 1.26,5 сек. — факультэт фізічнай культуры. Трэцяй была студэнтка матэматычнага факультэта — Таццяна Логінава — 1.30,4 сек.

У юнакоў вызначыўся студэнт фізічнага факультэта Сяргей Вішчэня, які прабег 1000 м за 2.56,8 сек. Другім быў будучы філолаг Сяргей Беразоўскі — 2.57,9 сек. І трэцім зноў студэнт фізічнага факультэта Вадзім Пальцаў — 2.58,0 сек.

У агульнакамандным заліку месцы размеркаваліся так: факультэт фізічнай культуры — 3513 ачкоў, матэматычны — 2918, філалагічны — 2766, эканамічны — 2669, гісторыка-юрыдычны — 2640, фізічны — 2428, геолага-геаграфічны — 2306 і біялагічны — 1713.

В. МАРЧАНКА,
спартыўны аглядальнік.

ГОМЕЛЬСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

АБ'ЯЎЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННЕ ВАКАНТНЫХ ПАСАД НА КАФЕДРАХ:

— беларускай літаратуры — заг. кафедры, дацэнта;
— англійскай мовы — дацэнта;
— беларускай культуры — дацэнта;
— правазнаўства — ст. выкладчыка;
— алгебры і геаметрыі — асістэнта;
— аўтаматызаваных сістэм апрацоўкі інфармацыі — асістэнта;
— оптыкі — асістэнта;
— палітычнай сацыялогіі — дацэнта;
— гісторыі Беларусі — дацэнта.

Тэрмін падачы заяў — не пазней 1 месяца з дня апублікавання паведамлення.

Заявы накіроўваць на адрас: 246699 г. Гомель, вул. Савецкая, 104.

Рэктарат.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі, увесь калектыў універсітэта смуткуе з выпадку смерці былога прарэктара па адміністрацыйна-гаспадарчай рабоце ШАЎЧЭНКІ Уладзіміра Аляксандравіча і выказвае спачуванне яго родным і блізкім.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, дэканат геолага-геаграфічнага факультэта, кафедра геаграфіі выказваюць глыбокае спачуванне ст. выкладчыцы ШАЎЧЭНКА Наталлі Уладзіміраўне з выпадку напаткаўшага яе гора — смерці БАЦЬКІ.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, выкладчыкі, супрацоўнікі і студэнты матэматычнага факультэта выказваюць глыбокае спачуванне дацэнту кафедры матаналізу ЮШЧАНКУ Дзмітрыю Пятровічу з выпадку напаткаўшага яго гора — смерці МАЦІ.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, кафедра фізічнага выхавання выказваюць глыбокае спачуванне старшаму выкладчыку СЕМЯНЕНКУ Фёдару Мінавічу з выпадку напаткаўшага яго гора — смерці МАЦІ.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, калектыў кафедры педагогікі і псіхалогіі выказваюць глыбокае спачуванне прафесару кафедры ДЗМІТРЫЕВУ Міхаілу Афанасьевічу з выпадку напаткаўшага яго гора — смерці БРАТА.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, дэканат, выкладчыкі, супрацоўнікі і студэнты матэматычнага факультэта выказваюць глыбокае спачуванне дацэнту кафедры матаналізу СТАРАВОЙТАВУ Аляксандру Паўлавічу з выпадку напаткаўшага яго гора — смерці МАЦІ.

Рэдакцыя нашай газеты не нясе адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў, цытат, эканамічных даных, асабістых імён, геаграфічных назваў і іншай інфармацыі, а таксама за тое, каб у матэрыялах не ўтрымліваліся даных, якія не падлягаюць адкрытай публікацыі. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не раздзяляючы пункту гледжання аўтара.

«Гомельскі універсітэт» — газета Гомельскага дзяржаўнага універсітэта імя Ф. Скарыны.

Наш адрас: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104, пакой 1-18, тэл. 57-43-21.

Рэгістрацыйны № 221

Спонсары газеты — Цэнтральны райсавет народных дэпутатаў г. Гомеля; НВП «Сучасныя тэхналогіі», графком студэнтаў.

Фабрыка «Палесдрук» г. Гомель, Савецкая, 1.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

Аб'ём 1 друк. арк.
Тыраж 1.500 экз.
Заказ 830.

Падпісана да друку ў 14.00.